

slaget om fremover ikke at anse hvervet som væрге som et borgerligt ombud.

Klage over statsamtets væргеbeskikkelse kan indgives til Civilretsdirektoratet. Om kære af rettens afgørelse om væргеbeskikkelse henvises til forslaget til retsplejelovens § 466 i forslaget til ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af værgemålsloven).

Til § 15

Bestemmelsen om statsamtens stedlige kompetence i værgemåls- og værgesager svarer til forslaget til retsplejelovens § 458 om retternes stedlige kompetence i det samtidig hermed fremsatte forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af værgemålsloven).

Statsamtets afgørelser om værgemål, jf. § 5 og §§ 7 - 10, og afgørelser i værgesager, jf. § 11 og § 12, træffes af statsamtet på det sted, hvor den, som sagen vedrører, har bopæl. Har den pågældende ingen bopæl her i landet, træffes afgørelsen, hvor vedkommende har ophold her i landet. Disse bestemmelser svarer til de gældende regler i retsplejelovens § 458, stk. 1, 1. pkt., jf. § 235, stk. 3.

Hvis f.eks. vedkommende er på institution, men har bevaret sin lejlighed, kan der opstå spørgsmål om, hvornår den pågældendes tilknytning til institutionen bliver så stærk og varig, at bopælen flyttes hertil. Da bopæls- og opholdskriteriet ikke er reguleret nærmere i loven, må afgørelsen om, hvornår bopæl og ophold foreligger, træffes på grundlag af de konkrete oplysninger i de enkelte tilfælde, således som det også gælder på retsplejelovens område.

Har vedkommende hverken bopæl eller ophold her i landet, træffes afgørelsen af Københavns Overpræsidium. Om denne bestemmelse henvises til bemærkningerne i det ovennævnte lovforslag vedrørende retsplejelovens § 458, hvor det foreslås, at sager indbringes for Københavns Byret, hvis den, som sagen angår, ikke har hjemting her i riget. Det fremgår heraf, at bestemmelsen kun er aktuel i det omfang, det følger af f.eks. en overenskomst med en anden stat, at der kan træffes afgørelse vedrørende værgemål her i landet, uanset at den person, som sagen drejer sig om, er domicileret i en anden stat. Anvendelse af bestemmelsen vil formentlig typisk være aktuel ved ophævelse af et værgemål for en person, som nu bor i udlandet.

Til § 16

Bestemmelsen afløser retsplejelovens § 457, hvor efter anmodning om umyndiggørelse kan fremsættes af den pågældende selv, vedkommendes ægtefælle, slægtninge i op- eller nedstigende linie, søskende, en væрге eller lavvæрге eller politimesteren (politidirektøren). Anmodning om lavværgemål kan efter de gældende regler kun fremsættes af den, der ønsker at blive sat under værgemål. Efter ordlyden af den gæl-

dende bestemmelse i retsplejelovens § 457 kan en samlever således ikke rejse umyndiggørelsessag, og det samme gælder f.eks. en farbroder eller moster eller en niece eller nevø.

Ved bestemmelsen foreslås en udvidelse af den kreds, der kan fremsætte anmodning om værgemål. Bestemmelsen gælder i øvrigt for alle anmodninger om værgemål eller ændring eller ophævelse heraf, jf. lovforslagets §§ 5 - 10, således også for anmodninger om rettens iværksættelse af værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter § 6.

Efter *stk. 1, nr. 1-2*, kan den pågældende selv, de nære pårørende som ægtefælle, børn, forældre, søskende eller andre blandt de nærmeste, f.eks. en samlever, fremsætte anmodning i værgemålssager efter §§ 5 - 10. Initiativtageren behøver ikke at være den allernærmeste. Hvis f.eks. det er forholdet mellem den nære familie og den svage, der giver anledning til bekymring, vil der kunne fremsættes anmodning om værgemål fra en person, som står uden for de aktuelle arvingers kreds, blot vedkommende må anses at høre til blandt de nærmeste og dermed falder inden for opregningen i § 16, stk. 1, nr. 2.

En fuldmægtig, herunder i forhold til en generalfuldmagt, kan ikke tage initiativ til en sag om værgemål, medmindre vedkommende hører til blandt de personer, der er nævnt i § 16, stk. 1, nr. 1-2.

Efter *stk. 1, nr. 3*, kan værgen eller en særlig væрге fremsætte anmodning om værgemål. Dette forudsætter, at der i forvejen er en væрге. En værges anmodning vil derfor altid angå en ændring eller ophævelse af det allerede etablerede værgemål, jf. § 9 og § 10 eller en ændring af et særligt værgemål, jf. kapitel 8, til et værgemål efter kapitel 2.

Efter *stk. 1, nr. 4*, kan kommunalbestyrelsen tage initiativ til, at der rejses en værgemålssag. Beføjelsen til at rejse sag er formelt tillagt kommunalbestyrelsen, men det forudsættes, at afgørelsen ikke henlægges til den samlede kommunalbestyrelse, da der vil være tale om en personsag, jf. princippet i den sociale styrelseslov § 2, stk. 2, hvorefter sager om ydelser m.v. til enkeltpersoner ikke kan behandles i den samlede kommunalbestyrelse, men afgørelse skal træffes af det eller de udvalg, som efter kommunens styrelsesvedtægt varetager de pågældende sagsområder.

En kommunalbestyrelses afgørelse om ikke at imødekomme en begæring om at fremsætte anmodning om værgemål over for statsamtet er undergivet det almindelige kommunale tilsyn, jf. § 61 i lov om kommunernes styrelse. Det tilsyn, som de kommunale tilsynsmyndigheder udøver, er imidlertid kun et retligt tilsyn. De kommunale tilsynsmyndigheder kan således ikke tage stilling til spørgsmål vedrørende kommunalbestyrelsens skønsudøvelse, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen.

Efter *stk. 1, nr. 5*, kan amtsrådet tage initiativ til, at der indledes en værgemålssag. Bestemmelsen, som er ny i forhold til lovudkastet i betænkningen, er ind-